

Θέμα 17ο: Σάββατο 22 / Κυριακή 23 Φεβρουαρίου 2025

Ο ΠΑΝΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όλοι γνωρίζουμε ότι οι άγγελοι υμνούν και δοξάζουν το πανάγιο και υπερύμνητο Όνομα του Αγίου Τριαδικού Θεού με θεσπέσιες και ουράνιες φωνές και υμνωδίες. Όμως και πάνω στη γη δοξάζεται ο παντοδύναμος Θεός μας από πολλούς ανθρώπους που αγωνίζονται και με την ευδιαστή και ενάρετη ζωή τους γίνονται αφορμή να μεγαλώνεται ο Ύψιστος Θεός. Ένας από αυτούς τους ανθρώπους, που όχι απλώς αγωνίστηκε, αλλά και έδωσε τα πάντα για την αγάπη και τη δόξα του Χριστού ήταν ο Απόστολος των εθνών Παύλος. Μία κορυφαία προσωπικότητα της Αγίας μας Εκκλησίας, ο πρώτος μετά τον Ένα στην ιεραποστολή, στο κήρυγμα, στην αγάπη για κάθε πονεμένο, δυστυχισμένο και πληγωμένο άνθρωπο.

Αυτή την αγάπη, την βασίλισσα των αρετών, ο άγιος απόστολος Παύλος την ύμνησε όχι μόνο με τη ζωή του, αλλά και με τον υπέροχο λόγο του· τον θεσπέσιο ύμνο της αγάπης. Πρόκειται για ένα θαυμάσιο κείμενο, ένα ουράνιο τραγούδι της πραγματικής χριστιανικής αγάπης προς κάθε άνθρωπο, που βρίσκεται στο ιγ' κεφάλαιο της Α' Κορινθίους επιστολής. Σήμερα θα μελετήσουμε τον ύμνο της αγάπης και να δούμε πως μπορούμε να την εκδηλώνουμε έμπρακτα στους συνανθρώπους μας.

(Διαβάζουμε το απόσπασμα από την Α' Κορ. επιστολή κεφ. ιγ', 1-8).

Στην αρχή αυτό που τονίζει ο θεόπνευστος Απόστολος είναι η ανεκτίμητη και μοναδική αξία της αγάπης. Μας λέγει ότι ο άνθρωπος ακόμη κι αν ομιλεί τις γλώσσες των αγγέλων και των ανθρώπων, αν δεν έχει αγάπη, είναι «χαλκός ήχων και κύμβαλον άλαλάζον». Ένας χαλκός που απλώς κάνει θόρυβο, χωρίς ουσία. Και αν κατέχει όλη την γνώση των θείων και ανθρωπίνων πραγμάτων και πίστη αν έχει τόσο δυνατή που να μετακινεί βουνά, αν δεν έχει αγάπη, είναι ένα μηδενικό... και εάν πουλήσει όλη την περιουσία του και θυσιάσει ακόμη και αυτή τη ζωή του, χωρίς αγάπη, τίποτε απ' όλα αυτά δεν ωφελεί. Μ' έναν λόγο, δηλαδή, η αγάπη είναι το παν!

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

1. Πώς όμως μπορούμε έμπρακτα να εκδηλώνουμε την αγάπη μας σε κάθε άνθρωπο; (...)

Η συνέχεια του ύμνου μας βοηθά να απαντήσουμε στην απορία μας. Ο Απόστολος Παύλος ζωγραφίζει με τα πιο όμορφα και δυνατά χρώματα το μεγαλείο της αγάπης και

αναπαριστά ενώπιόν μας έναν πίνακα τόσο ζωντανό! Μας παρουσιάζει την ανθοδέσμη των αρετών που συνθέτουν την αγάπη. Τι μας λέει λοιπόν;...

α. «Η αγάπη μακροθυμεί...». Αυτός που αγαπά είναι μακρόθυμος. Δηλαδή, συγχωρεί από την καρδιά του όσους του έφταιξαν ή τον πίκραναν, τον πολέμησαν, τον συκοφάντησαν, τον αδίκησαν. Έχει πλατιά καρδιά που χωράει τους πάντες, όπως διακηρύττει ο άγιος Ιωάννης, αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως. Δεν έχει μίση, κρατούμενα και κακία ή εκδικητικότητα.

β. «...χρηστεύεται...». Αυτός που αγαπά είναι χρηστός, καλοσυνάτος, γλυκός στη συμπεριφορά, τον λόγο και την όλη συναναστροφή του. Ευεργετικός και χρήσιμος παντού.

γ. «Η αγάπη ου ζηλοί...». Αυτός που αγαπά, δεν ζηλεύει τους άλλους. Δεν αισθάνεται να του τρυπούν αγκάθια και βέλη φθόνου και αντιζηλίας την ψυχή όταν ο άλλος, ο φίλος, ο αδελφός του ή ο συμμαθητής προοδεύει. Αντιθέτως χαίρεται και είναι γενναίοψυχος.

δ. «Η αγάπη ου περπερεύεται, ου φυσιούται». Αυτός που αγαπά, δεν κυριεύεται από εγωισμό και υπερηφάνεια σε οποιαδήποτε επιτυχία ή όταν φανερώνονται τα χαρίσματα και οι δυνατότητες, με τα οποία τον έχει προικίσει η σοφία του Θεού. Είναι ταπεινός· δεν μιλά συνέχεια για τον εαυτό του, ούτε καυχιέται για τις αρετές και τις γνώσεις του.

ε. «...ουκ ασχημονεί...». Αυτός που αγαπά χαρακτηρίζεται από κοσμιότητα και ευπρέπεια. Σήμερα, δυστυχώς, πολλοί επιλέγουν να ζουν χωρίς όρια και φραγμούς. Ο άνθρωπος όμως της γνήσιας αγάπης δεν μπορεί να ζει ασύδοτα· δεν κάνει πράγματα για τα οποία θα ντρεπόταν. Αποφεύγει τις ηθικές παρεκτροπές, σέβεται τους άλλους ως εικόνες του Θεού. Συμπεριφέρεται με τιμή και ευγένεια απέναντι σέ όλους. Ο νέος που θέλει να βιώσει την αγάπη η οποία «ουκ ασχημονεί», προσέχει τις φιλίες και τις συναναστροφές του, τις παρέες του. Αλλά και στο σχολείο του σέβεται συμμαθητές και καθηγητές, σέβεται τη σχολική περιουσία, δεν καταστρέφει. Ή ακόμα και στον δρόμο δεν φωνάζει, δεν χειρονομεί, το στόμα δεν βγάζει ό,τι βρωμερό και άσχημο λέγεται και ακούγεται από άλλους.

στ. «...ου ζητεί τα εαυτής...». Αυτός που αγαπά δεν σκέφτεται μόνο τον εαυτό του. Πως θα περάσει καλά, πως θα φάει ή πως θα ντυθεί. Δεν ασχολείται με την δική του καλοπέραση, κλείνοντας ερμητικά τις πόρτες της καρδιάς του στους άλλους. Αντιθέτως νοιάζεται για όλους. Αν έχουν ένα πιάτο φαγητό, αν έχουν στέγη, ρούχα, βιβλία. Αν χρειάζονται μία βοήθεια. Ενδιαφέρεται να στηρίξει τους πονεμένους, να παρηγορήσει, να πει έναν λόγο καλό, να τους οδηγήσει στον Χριστό μας και την Εκκλησία Του. Παραιτείται απ' τα δικαιώματά του χάριν των άλλων. Άλλωστε «το συμφέρον του καθενός μας βρίσκεται στο συμφέρον του πλησίον», μας θυμίζει και πάλι ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος.

ζ. «...ου παροξύνεται...». Αυτός που αγαπά δεν είναι ευερέθιστος. Η οργή, ο θυμός, οι τσακωμοί και η γκρίνια διαλύουν τις σχέσεις των ανθρώπων, ερημώνουν σπίτια, γίνονται πηγή δυστυχίας, πικραίνουν τους ανθρώπους. Ενώ απ' την άλλη πλευρά η αγάπη σκορπίζει παντού ευωδιαστά άνθη χαράς, ευτυχίας και ειρήνης στις ψυχές.

η. «...ου λογίζεται το κακόν...». Αυτός που αγαπά δεν λογαριάζει το κακό που του έκαναν. Δεν ζητάει εκδίκηση, δεν κρατάει κακία. Ούτε βλέπει τους άλλους ως εχθρούς, δεν κρατάει αποστάσεις, ούτε σκέφτεται κάτι πονηρό για τα πρόσωπα των συνανθρώπων του.

θ. «...ου χαίρει επί τῇ αδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ». Ο άνθρωπος που αγαπά αληθινά, δεν χαίρεται όταν γίνεται κάτι κακό, μια αδικία. Αντιθέτως ο άνθρωπος της αγάπης «χαίρει μετά χαϊρόντων και κλαίει μετά κλαιόντων» (Ρωμ. ιβ' 15). Γίνεται συμμετοχος στον πόνο, τη χαρά, τη δυσκολία ή την αποτυχία των άλλων. Επίσης, είναι άνθρωπος γνήσιος, τίμιος. Από τα χείλη του δεν βγαίνει ψέμα ή πονηριά και εκδικητικός λόγος για τον άλλο. Μέσα στην ατμόσφαιρα της αγάπης θριαμβεύει και η μεγάλη αρετή της ειλικρίνειας.

ι. «πάντα στέγει...». Αυτός που αγαπά, σκεπάζει τα ελαττώματα και τις αδυναμίες των άλλων. Δεν τους διαπομπεύει, δεν ξεσκεπάζει τα λάθη και τα πάθη τους. Βρίσκει ελαφρυντικά, δικαιολογεί, δεν κουτσομπολεύει, δεν γελά εις βάρος των άλλων. Κατακρίνει την αμαρτία, αλλά συμπαθεί τον συνάνθρωπο που πέφτει.

ια. «...πάντα πιστεύει...». Αυτός που αγαπά, έχει πίστη δυνατή και ακλόνητη στον παντοδύναμο Θεό, αλλά και εμπιστοσύνη στους ανθρώπους, ότι θα αγωνιστούν και θα διορθωθούν. Ας σκεφθούμε για λίγο, πόσο μας ανέχεται και μας εμπιστεύεται ο Ουράνιος Πατέρας μας και μας συγχωρεί. Ή πόσες φορές ένας πατέρας, μία μητέρα δέχονται και πάλι τα παιδιά τους, παρά τις αταξίες και τα ελαττώματά τους.

ιβ. «...πάντα ελπίζει...». Αυτός που αγαπά, ελπίζει! Δεν απογοητεύεται! Ακόμη και όταν όλα τριγύρω σκοτεινιάζουν, εκείνος πίσω από τα σύννεφα με τα μάτια της πίστης και της ελπίδας αντικρίζει τον ήλιο. Για όλα υπάρχει λύση!

ιγ. «...πάντα υπομένει». Αυτός που αγαπά, υπομένει τα πάντα. Όταν τα πράγματα δεν εξελίσσονται όπως τα θέλει και τα σχεδιάζει. Πόσο ανάγκη έχουμε από υπομονή. Να γίνουμε πρωταθλητές της υπομονής στις δυσκολίες της οικογένειας, με τα μαθήματα ή όταν έχουμε προβλήματα και δυσκολίες.

2. Ύστερα από τον θησαυρό αυτό των νοημάτων που κατέθεσε σήμερα ο Απόστολος Παύλος, ασφαλώς μας δημιουργείται η απορία: Είναι δυνατόν εμείς να εφαρμόσουμε όλες αυτές τις πλευρές της αγάπης και με ποιον τρόπο; (...)

Δύσκολη βέβαια η απάντηση, καθώς όλοι γνωρίζουμε ότι χρειάζεται πολύς αγώνας για να ακολουθήσουμε τις προσταγές του ευαγγελίου της αγάπης. Μπορούμε όμως κι εμείς να εφαρμόσουμε τις ευλογημένες πρακτικές της αγάπης. Ας αντικρύσουμε για λίγο τον Εσταυρωμένο Κύριό μας. Τότε θα θυμηθούμε εκείνο που ένας σύγχρονος θεολόγος είχε πει: «Μη με ρωτάς για την αγάπη, δες τον Σταυρό!» Εκείνος θυσιάσθηκε για μας, εμείς να μη μείνουμε αδιάφοροι μπροστά στην τόσο θυσιαστική αγάπη του Λυτρωτή μας. Ας τον μιμηθούμε στην ανυπέρβλητη αγάπη Του. Ας ζητήσουμε την παντοδύναμη χάρη και τη βοήθειά Του για να αποκτήσουμε αυτή την αγάπη προς τους άλλους.

Άλλωστε πόσες ψυχές αγίασαν ακολουθώντας αυτόν τον μοναδικό και πανέμορφο δρόμο της αγάπης! Συναγωνίζονταν μεταξύ τους οι άγιοι της Εκκλησίας μας ποιος θα θυσιάσει πιο πολύ για τους άλλους, ποιος θα προσφέρει περισσότερα. Πάλευαν σκληρά, και με συνεργό την θεία χάρη, κατακούσαν τις κορυφές της αρετής. Κι εμείς κάθε μέρα, λίγο-λίγο, ας συγχωρούμε απ' την καρδιά μας, ας προσφέρουμε υλικά και πνευματικά στους άλλους, ας αρνούμαστε τα δικά μας χάριν των άλλων και τότε θα μοιάζουμε με τον Κύριο μας, τον αληθινό Θεό της αγάπης. Ας μάθουμε να δίνουμε στους άλλους και ποτέ δεν θα χάσουμε!

Πραγματικά ο θεσπέσιος ύμνος της αγάπης όπως τον πρόσφερε ο Απόστολος Παύλος, με τον φωτισμό του Θεού, στις γενεές των ανθρώπων που πιστεύουν στην «όντως αγάπη», τον Κύριο Ιησού ανοίγει νέους ορίζοντες στις κοινωνίες των ανθρώπων. Θέτει τα θεμέλια μιας υπερκόσμιας και παραδεισένιας κοινωνίας αγάπης.

Φανταστείτε το σχολείο σας, μια μικρή κοινωνία. Αν όλοι οι μαθητές είχαν κλείσει βαθιά μέσα στις καρδιές τους σαν πολύτιμο θησαυρό τις φωτεινές ακτίνες της αγάπης, ούτε διαπληκτισμοί θα υπήρχαν, ούτε τιμωρίες θα επιβάλλονταν, ούτε πικρά λόγια και αδικίες θα πλήγωναν τις διαπροσωπικές σχέσεις, ούτε θα επικρατούσε τόσο φόβος και τόσο άγχος. Και όπως χαρακτηριστικά διατρανώνει ο ιερός Χρυσόστομος: «Αν όλοι έδιναν και εισέπρατταν αγάπη, κανένας δεν θα αδικούσε σέ τίποτε, αλλά φόνοι, φιλονικίες, πόλεμοι, επαναστάσεις, κλοπές, πλεονεξίες και όλα τα κακά θα εξαφανίζονταν. Ακόμα και το όνομα κακία θα ήταν άγνωστο» (Ε.Π.Ε., 18α 358).

Θα βασιλεύει παντού η αγάπη, ο τελειότερος νόμος του Θεού, το υπέρτατο κριτήριο της τελικής Κρίσεως. Και το οποίο θα μας οδηγήσει στην αιώνια βασιλεία του Θεού, τον Παράδεισο της απέραντης αγάπης Του! Αρκεί να την εφαρμόσουμε εμπράκτως και να την σκορπίσουμε παντού, σε κάθε άνθρωπο!